

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(МНАУ)

Розглянуто та ухвалено
на засіданні вченої ради МНАУ
протокол № 7
від 13 лютого 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора МНАУ

В'ячеслав ШЕБАНІН

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок підготовки здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії
та здобувачів наукового ступеня доктора наук
у Миколаївському національному аграрному університеті

СО5.470.18-00.2024

Миколаїв

Миколаївський національний аграрний університет
Положення про порядок підготовки здобувачів вищої
освіти ступеня доктора філософії та здобувачів
наукового ступеня доктора наук у Миколаївському
національному аграрному університеті

СО 5.470.18-00.2024

Передмова

Розроблено:	Відділ аспірантури та докторантури
Зав. аспірантурою	Кушнарєва О.М.
Затверджено:	Наказом ректора від <u>14.02.2024</u> , № <u>11-0</u>
Введено в дію:	Вперше
Розглянуто та ухвалено вченою радою:	Від «13» лютого 2024р., протокол № 7

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті	CO 5.470.18-00.2024
---	--	---------------------

Зміст

Вступ.....	4
1. Загальні положення.....	4
2. Права та обов'язки аспірантів і докторантів.....	7
3. Порядок та умови вступу до аспірантури.....	9
4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі	10
5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою	16
7. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.....	22
8. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення аспірантів та докторантів	22
9. Контроль та відповідальність за дотримання вимог Положення.....	25
10. Прикінцеві положення.....	25

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

Вступ

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №341 від 21.03.2022, нормативних документів Миколаївського національного аграрного університету (МНАУ).

1. Загальні положення

1.1 Це Положення визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук (далі - здобувачі).

1.2 Терміни, що вживаються у цьому Положенні, мають таке значення:

аспірантура – система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у закладі вищої освіти/науковій установі (далі – заклад) з метою оволодіння ними освітньо-науковою програмою;

довідка про виконання освітньо-наукової програми – документ, який містить інформацію про результати навчання здобувача, назви дисциплін, отримані ним оцінки і здобуту ним кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС);

докторантура – система організаційно-наукового забезпечення підготовки здобувачів наукового ступеня доктора наук з метою завершення докторських дисертацій;

здобувач ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою – особа, яка професійно провадить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи і здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії у цьому закладі поза аспірантурою шляхом

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді;

індивідуальний навчальний план аспіранта, здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою – документ, що визначає послідовність та форму засвоєння аспірантом, здобувачем ступеня доктора філософії поза аспірантурою освітніх компонентів освітньо-наукової програми з метою оволодіння ним компетентностей відповідно до 8 рівня Національної рамки кваліфікацій;

індивідуальний план наукової роботи здобувача – документ, що визначає зміст, строки виконання та обсяг етапів і завдань наукової роботи здобувача;

освітньо-наукова програма на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – єдиний комплекс освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення наукового дослідження, написання наукових публікацій, виступи на конференціях тощо) компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовки та публічного захисту дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації;

підготовка здобувачів поза аспірантурою – система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у закладі з метою набуття ними компетентностей і здобуття результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, без навчання в аспірантурі та без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

У тексті цього Положення поняття, “аспірант”, “докторант” “кваліфікація”, “спеціальність” та “спеціалізація” вживаються у значенні, наведеному у Законах України “Про вищу освіту” і “Про наукову і науково-технічну діяльність”.

1.3 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

в аспірантурі Університету за очною (денною, вечірньою) або заочною формою здобуття вищої освіти;

поза аспірантурою (для викладачів та співробітників МНАУ, які професійно проводять наукову або науково-педагогічну діяльність).

Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук здійснюється:

в докторантурі Університету за очною (денною) формою підготовки;

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми здобуття освіти становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

Для врегулювання відносин між здобувачем та Університетом укладається договір за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

1.4 Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у комунальних закладах (регіональне замовлення);

за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або здобувачів наукового ступеня доктора наук).

1.5 Провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти здійснюється Університетом на підставі отриманої ліцензії. До загального ліцензованого обсягу зараховуються особи, які здобувають ступінь вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним (регіональним) замовленням здійснюється виключно в аспірантурі заочною (денною, вечірньою) формою здобуття освіти.

Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі.

1.6 Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.7 Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури здійснює вчена рада МНАУ.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

Координацію діяльності щодо підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук здійснює відділ аспірантури і докторантури.

1.8 Підготовка докторів філософії може здійснюватися за освітньо-науковою програмою, узгодженою між МНАУ і науковою установою. Виконання навчального плану здійснюється МНАУ, а забезпечення проведення наукових досліджень згідно з індивідуальним планом наукової роботи здійснюється науковою установою або МНАУ разом з науковою установою.

2. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

2.1 Здобувачі виконують обов'язки та користуються правами, що визначені Законами України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, а також мають право на:

вільний доступ до всіх видів відкритої науково-технічної інформації, наявної у закладах, бібліотеках і державних архівах України;

отримання методичного і змістовного наукового консультування (керівництва) щодо власного дослідження від наукового консультанта (керівника/керівників);

безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

академічну мобільність та наукове стажування, що реалізуються відповідно до законодавства;

академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;

трудова діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

2.2 З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов'язані:

дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених закладом;

виконувати індивідуальний навчальний план;

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

виконувати індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри та вченої ради факультету;

підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для здобувачів ступеня доктора філософії) та у вигляді дисертації або наукової доповіді – у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

2.3 Покладення університетом на здобувача обов'язків, не пов'язаних з виконанням освітньо-наукової програми або підготовкою в докторантурі, забороняється.

2.4 Здобувачі можуть брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

2.5 Аспірант або докторант у разі дострокового захисту дисертації відраховується з аспірантури або докторантури з дати набрання чинності наказом університету про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті закладу на відповідний рік підготовки.

2.6 Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

3. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1 Вступ до університету з метою підготовки в аспірантурі здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Положення, Порядку, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, та Правил прийому до МНАУ, затверджених вченою радою університету.

Перелік акредитованих та неакредитованих освітньо-наукових програм наведено у Правилах прийому до МНАУ. Атестація здобувача ступеня доктора філософії можлива лише за акредитованою освітньо-науковою програмою.

Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства проводиться лише на акредитовані освітньо-наукові програми.

3.2 Для участі у проходженні вступних випробувань особа подає всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до МНАУ у визначені правилами прийому строки.

3.3 Особа, яка подає для вступу до закладу для підготовки в аспірантурі диплом, що є еквівалентним диплому магістра і виданий іноземним закладом вищої освіти, проходить вступні випробування нарівні з іншими особами. Визнання диплома, виданого іноземним закладом вищої освіти, здійснюється відповідно до законодавства протягом чотирьох місяців після зарахування вступника.

3.4 Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань, які складаються з:

вступного іспиту із спеціальності або спеціальностей для міждисциплінарної програми (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень), які визначені Правилами прийому.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому до МНАУ.

Відповідно до правил прийому університету особам, які вступають до МНАУ для підготовки в аспірантурі із спеціальності, віднесеної до іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до МНАУ для підготовки в аспірантурі дійсні для вступу до університету протягом одного календарного року.

3.5 Вступні випробування до університету для підготовки в аспірантурі проводяться предметними комісіями, склад яких затверджується наказом ректора і оприлюднюється на вебсайті університету.

За результатами проведення вступних випробувань приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до МНАУ.

Наказ ректора університету про зарахування до аспірантури, прийнятий на підставі рішення приймальної комісії, оприлюднюється в установленому порядку. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1 Аспіранту протягом місяця з дати наказу ректора університету про зарахування призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію.

Науковий керівник здійснює наукове керівництво науковою роботою аспіранта над дисертацією, проведенням його власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи і відповідає перед вченою радою закладу за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (здобувача ступеня доктора філософії) науковому керівникові щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи,

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

встановлених для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників), затверджених на засіданні вченої ради університету.

Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

4.2 З метою забезпечення ефективної підготовки здобувача рішення про зміну наукового керівника приймається вченою радою університету у разі:

припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;

незможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;

невиконання своїх обов'язків, визначених п.п. 4.1 Положення;

відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;

прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;

притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;

спільного бажання наукового керівника і здобувача;

в інших випадках, передбачених законодавством.

4.3 Освітньо-наукова програма, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії, складається з освітньої та наукової складових.

Освітня складова освітньо-наукової програми спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та повинна містити інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (30-60 кредитів ЄКТС), їх послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником, розглядаються на засіданнях кафедри і вченої ради факультету та затверджуються вченою радою університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до закладу для підготовки в аспірантурі.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

Індивідуальний навчальний план повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків кількості кредитів освітньої компоненти ЄКТС. Аспірант може змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджений вченою радою університету.

Вивчення аспірантами освітніх компонентів може здійснюватися на базі МНАУ, до якого зарахований аспірант, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення рішення вченою радою університету про відрахування аспіранта.

Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід’ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно із законодавством.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи.

Індивідуальний план наукової роботи та тема дисертації погоджуються здобувачем з його науковим керівником (керівниками) і після обговорення на засіданні кафедри та вченої ради факультету затверджуються вченою радою університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до МНАУ для підготовки в аспірантурі. У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та затверджена у новій редакції після обговорення на засіданні кафедри та вченої ради факультету.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

	<p>Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p>CO 5.470.18-00.2024</p>
---	---	----------------------------

4.4 Університет в установленому ним порядку може прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в іншому закладі компетентностей, здобутих результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначити академічну різницю (у разі потреби).

4.5 Аспіранти можуть бути переведені до іншого закладу, у тому числі якщо університет не має акредитованої освітньо-наукової програми із спеціальності здобувача, або в межах університету:

1) на навчання за державним або регіональним замовленням, якщо вони навчаються у МНАУ за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;

2) на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються у МНАУ за державним або регіональним замовленням;

3) на підготовку за акредитованою освітньо-науковою програмою з іншої спеціальності, що є реалізацією їх права обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей.

Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, у разі переведення до іншого закладу користуються пріоритетним правом на місця державного (регіонального) замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їх згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу університету.

На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

4.6 Якщо університет не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, переведення здобувачів до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована, здійснюється відповідно до законодавства.

4.7 Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

1) на засіданні кафедри звітує про виконання індивідуального плану наукової роботи і отримані результати дослідження, отримує довідку про

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

2) звертається до декана факультету, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

4.8 З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на розширеному засіданні кафедр факультету, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до декана факультету не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в закладі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

4.9 За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до голови вченої ради університету, в якому він виконав освітньо-наукову програму, з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради університету та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

4.10 Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

4.11 Особа, яка була відрахована із закладу у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до закладу повторно.

Особа, яка раніше проходила підготовку в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

Здобувачі, які були відраховані із закладу до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, можуть бути поновлені на навчання у цьому закладі в межах ліцензованого обсягу.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

5.1 Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії в університеті поза аспірантурою. Підготовка таких осіб здійснюється за кошти університету і триває чотири роки.

5.2 Особа подає заяву на ім'я ректора університету про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою. До заяви додає витяги з протоколу засідання кафедри і вченої ради факультету про рекомендацію щодо прикріплення до кафедри для підготовки та захисту дисертації.

Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначеної заяви можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

5.3 Після розгляду питання на засіданні вченої ради університету відділ аспірантури та докторантури видає наказ про зарахування особи на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою. Цим наказом ректора університету призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу з науковим ступенем згідно з вимогами пункту 19 цього Порядку. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

5.4 Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми зазначеного закладу згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою та публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення вченою радою університету рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою із університету.

5.5 У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в університеті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у вищому навчальному закладі (науковій установі), до

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким вищим навчальним закладом (науковою установою);

- вступити до аспірантури університету для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

5.6 Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та атестація здобувача здійснюються відповідно до пунктів 26–27 цього Положення.

5.7 Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

6. Відкриття докторантури. Вступ до докторантури. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі

6.1 Заклади здійснюють підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії.

6.2 Докторантура з відповідної наукової спеціальності за галуззю науки відкривається за рішенням вченої ради університету, що затверджується наказом ректора університету, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій науковій спеціальності.

Наукова кваліфікація особи, що відповідає науковій спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи:

документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);

наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії “Б” Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради закладу, виданих за останні п'ять років;

участь особи у:

підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;

атестації наукових кадрів як опонента (офіційного опонента) або члена відповідної спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

6.3 Прийом до університету для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю відповідно до вимог цього Положення та Правил прийому до докторантури МНАУ, якими визначаються, зокрема, порядок, перелік і строки подання документів для вступу до університету для підготовки в докторантурі.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галузями науки відповідно до переліку, затвердженого МОН. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

6.4 Особа, яка здобуває науковий ступінь доктора наук, вступає до університету для підготовки в докторантурі з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки наукових публікацій до захисту.

6.5 Для підготовки в докторантурі до університету вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної МОН, що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

Для вступу до закладу з метою підготовки в докторантурі за науковими спеціальностями в галузі медичних та ветеринарних наук особа подає диплом доктора філософії (кандидата наук) та диплом магістра (спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного або ветеринарного спрямування.

6.6 Перелік документів, що подаються для вступу до університету з метою підготовки в докторантурі, повинен включати розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки наукових досягнень до захисту, та копії наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді). Якщо громадянин України здобув науковий ступінь в іноземному закладі вищої освіти, додатково подається копія свідоцтва про визнання документа про науковий ступінь.

Документи вступника передаються для розгляду на засіданні вченої ради відповідного факультету, який протягом місяця з дати реєстрації заяви розглядає подані вступником документи, заслуховує його наукову доповідь та за результатами обговорення визначає шляхом голосування можливість зарахування вступника до університету для підготовки в докторантурі та подає висновок на розгляд вченої ради університету. У разі позитивного висновку відповідний структурний підрозділ надає пропозицію щодо призначення наукового консультанта з числа науково-педагогічних або наукових працівників, які мають трудові відносини із університетом, науковий ступінь доктора наук та необхідну наукову кваліфікацію, яка підтверджується відповідно до пункту 38 цього Порядку.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

Якщо вступник є іноземцем, університет проводить процедуру визнання наукового ступеня, здобутого ним в його або іншій державі, протягом двох місяців після зарахування до цього закладу для підготовки в докторантурі.

6.7 Вчена рада університету на черговому засіданні розглядає висновки вченої ради факультету щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації (наукової доповіді), приймає рішення про його зарахування до університету для підготовки в докторантурі та призначає докторанту наукового консультанта.

На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного докторанта науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та у новій редакції затверджена вченою радою університету після обговорення кафедрою та факультетом.

6.8 Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

6.9 Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується вченою радою університету, після його розгляду вченою радою факультету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до університету для підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення вченою радою університету рішення про відрахування докторанта.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

6.10 Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук в докторантурі за науковими спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук з відповідних наукових спеціальностей.

Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення оприлюднюється відповідно до законодавства на вебсайті університету.

6.11 Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта (структурного підрозділу).

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук університету здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в докторантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

7. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

7.1 Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

7.2 Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із напрямку, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН.

Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук університету здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

8. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення аспірантів та докторантів

8.1 Підставами для відрахування аспірантів та докторантів є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою;
- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого вищого навчального закладу;
- 4) невиконання навчального плану (для докторів філософії);

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
---	--	--

5) порушення умов договору (контракту), укладеного між університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;

б) інші випадки, передбачені законом.

8.2 Здобувачі вищої освіти можуть переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання індивідуального плану роботи:

- за станом здоров'я;
- перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї;
- сімейними обставинами;
- навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав).

8.3 Загальний термін переривання у навчанні у зв'язку з хворобою не може перевищувати один рік.

Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти.

8.4 Для оформлення академічної відпустки аспірант/докторант не пізніше ніж за п'ятнадцять днів до початку бажаного терміну переривання подає на ім'я ректора заяву, погоджену з науковим керівником (консультантом), завідувачем кафедри та деканом. До заяви повинні додаватися документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання (офіційне запрошення на стажування, підтвердження отримання гранту, лікарняні листи, довідка ЛКК, свідоцтво про народження дитини тощо).

	<p>Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	СО 5.470.18-00.2024
---	---	---------------------

8.5 Переривання та продовження навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі оформлюється відповідним наказом ректора університету. Період переривання не включається до терміну навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі. Стипендія на період переривання навчання не сплачується.

8.6 У випадку, якщо аспірант/докторант після закінчення терміну академічної відпустки не поновив свій статус, тобто не зареєструвався у відділі аспірантури і докторантури протягом десяти днів, то він/вона підлягає відрахуванню з останнього дня переривання навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі, зазначеного у наказі.

9. Контроль та відповідальність за дотримання вимог Положення

9.1 Загальний контроль за дотриманням вимог Положення здійснює ректор та проректор з наукової роботи.

9.2 Безпосередній контроль за дотриманням вимог Положення здійснюють начальник відділу кадрів, провідний юрисконсульт.

9.3 Відповідальні особи, передбачені розділом 8, несуть дисциплінарну відповідальність за порушення норм цього положення.

9.4 Канцелярії під підпис ознайомити відповідальних осіб з даним положенням.

10. Прикінцеві положення

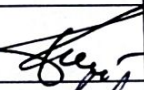
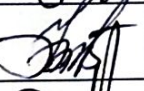

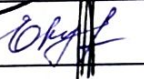
10.1 Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

10.2 Зміни та доповнення до Положення у разі потреби можуть вноситися наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету.

10.3 Дія Положення скасовується наказом ректора за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету.

	<p align="center">Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті</p>	<p align="right">СО 5.470.18-00.2024</p>
--	--	--

Лист узгодження

Посада	Ім'я ПРІЗВИЩЕ	Дата	Підпис
Перший проректор	Дмитро БАБЕНКО	08.02.2024	
Завідувачка НДВ	Наталя ПОТРИВАЄВА	09.02.2024	
Уповноважений представник керівництва з якості	Віталій СОКОЛІК	09.02.2024	
Завідувачка аспірантурою	Олена КУШНАРЬОВА	9.02.2024	

Миколаївський національний аграрний університет
Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті

СО 5.470.18-00.2024

Лист реєстрації змін

Номер зміни	Дата й номер повідомлення про зміну	Лист документа	Розділ, підрозділ або пункт документа	Дата	Прізвище й ініціали, що реєструє зміну	Підпис
1						
2						
3						
4						
5						